

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentes levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
újdonaság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda Julius 29.

146. szám.

A nemzetiségek.

Debreczen, július 29.

Valóban ha az ember a nemzetiségi
izgatók dolgaival olvas, első pillanatban
nem tudja, hogy ezeken az urakon szá-
nakozzék e vagy nevéssen!

Mert hazugságaik, rágalmaik komoly
számba nem jöhetnek — nem boszant-
hatnak.

Olvassuk csak Lukács urnak, en-
nek a bornirt, agylágyulásban szenvedő
oláh papnak válaszáat, a magyar egyetemi
ifjúság memorandumára — melynek leg-
enyhébb paszusa így hangzik:

„Én látom azt, hogy a magyarországi
és erdélyi oláhság kivétel nélkül lelkesen
csatlakozik ahhoz a mozgalomhoz, melyet
a szabad Romániában élő testvéreink in-
ditottak meg. De az ő művük még nem
teljes. Önök kényszerítettek bennünket,
hogy ne késlekedjünk egy percig sem
s bebizonyítsuk a művelt világ előtt, hogy
igaz az ő memorandumuk. Mi, az elnyo-
mottak, meg kell, hogy mutassuk a
művelt világnak azt a szomorú és meg-
szégyenítő valóságot, hogy Romának ne-
mes leányát, saját hazájában, Európa
szívében, egy marék barbár zuzza agyon,
kik az oláhság holttesteinek hekatombáin,
nemzeti kultúránk és szabadságunk gyá-
szos oltárain, a művelt világnak s az
európai közvéleménynek félrevezetésére,
kezükben a késsel, melyet a magyar
szovinizmus igájához lánczolt dicső rab-
szívének irányoznak, felbőszülve a vér
szagától, kétségbeesésükben erős hangon
azt kiáltják, hogy utópiájunknak, a magyar
állameszmének áldozata — szabad!”

— Lehetetlenség, hogy első pill-
natra szánalmat ne érezzünk ez iránt a
szegény örült iránt, aki ilyenféle dolgok-
kal tetszeleg magának.

Vagy mikor a zágrábi „Hrvatszka“
az Ugron Uzelac ügyéről írva, a magyar
vitézség szűk határaitól mer beszélni!
Ök a szabadságharc vitézei! akik csu-

paszképi ifjakból összeszedett honvédeknek
elől ész nélkül szaladtak minden lépten-
nyomon!

Ezek ellenében komoly argumentu-
mokkal harcolni felesleges is, meg lehet-
etlen is.

Hanem van ezeknek az örült handa-
bandáknak egy más figyelemreméltó
oldala: s ez az, hogy úgy a román mint
a horvát nép sokkal alantabbi nivóján
áll a műveltségnek minthogy jőzanul mér-
legelni tudná ezeknek a magukat vezető-
kül feltolt egyéneknek, a viselkedését.

S az írott szónak mérge van, mely
belopja magát az oláh, a horvát közép-
gyenge agyába, s ott motoszkál lángra
lobbantva fajával járó amugy is hevülé-
keny, lobbantékony idegeit — s engedni
magát ellenállhatatlanul besodortatni a ma-
gyar állameszme elleni legvakmerőbb
merényletekbe.

S ezért, csakis ezért, és nem a szó-
vivő izgatók személyiségeért, nem szabad
tulságos opportunusoknak lennünk —
hanem gondoskodni kell szájkosarokról,
ezeknek a jó uraknak a szájára, mert el-
lenesben nemzet és hazaellenes szövet-
kezettük nap-nap után növekedni fog,
mikor az aláhulló hőgörcset, s ha késő-
n találunk ébredni ezeknek a jó urak-
nak a hátamögött ott fogunk találni,
félrevezetett népeket s ezek bódult vak
dühének nehezebb lesz utját állani — a
nemzetiségeknek folyton folyvást legbőke-
zülben adott előjogok korlátai között —
amely előjogok adását ők részünkről min-
dég a gyengeség jelének voltak hajandók
betudni, miután akinek magának nagy-
lelküségéről fogalma sincs, az másnál sem
tudja azt az erényt megérteni, megbe-
csülni.

A honvédelmi miniszter küszöbön álló le-
mondásáról ad hirt az Egyetértés tegnap
száma. A dologban való az, — írja a Nem-
zet — hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi
miniszter, az Ugron-Uzelac ügyében törté-
nettel ellenkező álláspontot foglalt el és
ennek a nézetének magánbeszélgetés közben

Gróf Vikenbergről monumentális kastély-
től, melynek parkja a bécsi burg parkjával
vetekedhetik, a legutolsó helyig a legzigo-
rub rendet, a legkifogástalanabb tisztaságot
találjuk. A szolgálattevő személyzet egytől
egyig előzékeny, udvarias és szolgálatkész.
Akarva sem boszankodhatik itt az ember sen-
kivel, hacsak a kedvezőtlen idővel nem, bár
ez is ritkán udvariatiáncodik. — A fürdő
látogató közönség számára, vagy jobban mon-
dva kényelmére 140 két-három emeletes villa
áll rendelkezésre, mindegyik gyönyörű park-
kal — azért foglal el a telep oly nagy tért
— 1600 lakoszával a legújabb kor minden
kivánalmával, a lezsebb és legjobban comforttal
berendezve. Minden 2—3-ik villában restau-
ráció s kávéház van. A schweizeriában — hol
40 tehen és 50 kecske van — csinos schweizeri
lányok honi ruhájukban mérik a természetes
meleg tejet, poharat 8 kr-áért. Nagy is a ke-
lete! — A fürdő telepben 4 forrás van, me-
lyek közül kettő az úgynevezett „Emma“
szénsavas és sós; a „Constantin“ szénsavdu-
sabb és sós forrása a legfrequentáltabb. Iszák
azt hidegen, melegen: tejjel, savóval; hasz-
nállják gargalizására, szóval fogyasztják, hogy
akár 20 keze legyen egy-egy vizet osztó
leánynak. De győzik ők 2 kézzel is, mert oly-
gyűesek, hogy 10—15 poharat kések egy-
szerre presentálnak, emlékeztetők pedig oly jó,
hogy 3—400 pohár közül egy másodperc
alatt kikeresik az igazt és odaadják az illető
tulajdonosnak vízzel. — Van fenyőgöz inha-
latió és a sűrített Constantin forrás vízének
permetező inhalatioja. Egy nagy gép pedig
comprimált — sűrített — levegőt készít és
hajt egy légmentesen elzárható rotunde alakú
vaskamrába — u. n. pneumatische kammer —
hol 20—25 m. m. légnyomású atmoszférában
keresnek enyhülést a füldeklő asztma betegek.
Bezárják oda őket naponta 1—1 órára. Egész-
séges ember rögtön elvérezne benne.

többek előtt kifejezést adott. — Hanem az,
mintha e miatt lemondását beadta volna, a
valóságnak meg nem felel.

Országgyűlés.

jul. 28.

A képviselőház ma folytatta a vitát az
első szakasz fölött. Herman Ottó, Al-
mássy Sándor, Moccsáry Lajos és
Ádám Sándor beszéltek, mindannyian a
szakasz ellen. Az utolsó szónok új tagja
háznak s ma beszélt először. Kevés hallgatója
közül Beüthy Algernon volt a legfigyelmesebb,
kinek multkori nagy szabású beszédével a
szónok polemizált is.

Külföld.

Sándor király orosz földön. Tegnapelőtt
érkezett meg Sándor szerb király Kiewbe. A
vonat délután 3 órakor robogott be a pálya-
udvarba, a hol Dragomirov tábornok jelent
meg fogadtatására. A mikor a király kiszál-
lott az udvari kocsiostályból, kenyeret és
sót nyújtottak neki; a zenekar rázendített a
szerb néphimnuszra, a kivonult csapatok pedig
„hurrah“-kiáltásokkal fogadták. A király meg-
hallgatta a tábornok jelentését és bemutat-
tatta magának a megjelent katonai és polgári
méltóságokat. Ezután kocsiárra szállt és behaj-
tatott a városba kíséretével. Az utcákat két
oldalt eltele a közönség, a mely dörögő ri-
valgásba tört ki a mikor a királyt megpillan-
totta. A város utcái, különösen azok, a me-
lyeken a menet bevoult, szerb és orosz
lobogókkal voltak feldíszítve. A király egye-
nesen a Zsófia-székesegyházba ment, a mely-
nek oszlopok bejárója előtt három püspök és
több mint harmincz pap fogadta és ünneplés
proceszsióban kísérték be a templomba. Este
a város fényesen ki volt világítva. Tegnap
a metropolitánál reggelizett Sándor király. Dél-
után az „Imperator“ oszárnyi yachton kirán-
dulást tett a Dojper folyón. A közönség
minden léptennyomon rokonszenves tüntetések-
kel fogadta a királyt.

Oroszország készülődik. Mint Odesszából
jelentik, legközelebb a kaukázusi hadsereg
két hadosztályát Besszarabiába indítják. Mint-
fog a legutóbbi hírek szerint a kiszolgált
legénységek közül nagymérvű elbocsátások
történtek, nehezen határozható meg, vajjon ez
intézkedés az osztrák-magyar és román ha-
tár nagyobb megerősítését célozza-e.

Van ezenkívül ásványos és édesvízi
fürdő, hidegvíz gyógyintézet stb. Egy 2—300
embert befogadó olvasóterem 98 féle hirlap-
pal áll az olvasóközönség rendelkezésére, van
közte 8 magyar, 15 német, továbbá francia,
angol, olasz, lengyel, román, orosz, cseh,
politikai, szépirodalmi, szaklap. A szükséges
szellemi termékekkel 2 könyvtár látja el a
publikumot. Esős időben nagy, fedett sétaté-
ren végzik a vizitást. A gyönyörű szép és
nagy Cursalonban, szombatnokin a táncszal
összekezdött ismerkedési estélyek tartanak
meg. 30 tagból álló kitűnő gráci orchester
játsszik d. e. és d. u. 2—2 óráig át. A vendé-
gek a szélrőzsa minden irányából válnak. Látni
itt egészségeseket, betegeket, boldog és bol-
dogtalanokat, koldusokat és hercegeket tarka
összevisszaságban, a milyen maga az élet!
Ott egy élete delén lévő ifju udvarol a tavasz
virágzását jelképező ifju leánynak — és amott
a tulsó lőcán egy másik ifju vagy leány
kezet fog és eljegyzti magát a — halállal. A
sors itt is üzi kegyetlen tréfáit! Hányan
jönnek ide telve reménnyel és találják, a mit
sehol sem tudnak megtalálni, az örök nyugal-
mat! Így telik a trautmansdorfi temető sok
idegennel, különféle nemzetiségű enyhülést
keresett és nyugalmat talált fűrdővendéggel.
Hála Istennek — a sok fűrdővendég szám
arányához képest — a halálozás procentje
csekély, míg a gyógyultak száma annál na-
gyobb. Ezen szezsonban 3000 beteg között
13-an haltak meg. A sirásó ki már 32 év óta
végzi ott a mesterségét, a legnagyobb pra-
cizitással megmutatja még a jeitelen siralmok
alatt nyugvókat is, ki mikor halt meg, hon-
nan való volt, stb. Különböző egy pontosan
vezetett register segítségével ki-ki megtalálja
azt, kit keres.

A fűrdő keletkezésének története rövi-
den a következő:

A fűrdőtől 2 órai távolságra fekvő Traut-

Független Bulgária.

Bizonyos oldalról nem táradnak el, pub-
licisztikai híresztelések által szakadatlanul
gyanúsítani a bolgár kormány politikáját. Az
ilyen származásu legnagyobb hazugságok közé
sorozandó bizonyára a több európai lapban
nemrég megjelent azon közlemény, — hogy
Sztambulov a napokban Sztowoban kijelen-
tette volna, miszerint az esztendő végeig ki-
lesz viva a bolgár függetlenség, vagy pedig
ő visszavonul a kormány éléről a magán
életbe. A legnagyobb bizonyossággal állit-
hatjuk, hogy e közlemények elejétől fogva
végig kóhalmányok. Mindenek előtt idei
hivatalos körútnán Sztowot még nem is érín-
tette Sztambulov ur, következésképp ott nem
is tehetett semmiféle nyilatkozatot. Továbbá
pedig a szájába adottak homlokegyenest ellen-
kezőnek a bolgár politika tartalmával és ten-
denciájával, mert a bolgár politikusok sokkal
józanabbak, hogysen agyármek után fusesanak.
Es nagyon is jól tudják, hogy ma agyárm az
állami függetlenség. Oroszország, mely még
Ferdinánd fejedelem törvényességét elismerni
is vonakodik, miként lenne hajlandó eltérni
azt, hogy Bulgária Törökországhoz való szu-
verén viszonyából kiragadjá magát s mint
szuverén állam rendezkedjék be? Ez igény
emelése ma egyértelmű lenne a háboru pro-
vokálásaival. És sokkal becsesebbek a bolgá-
rokra nézve a béke áldásai, az ő betétük is
sokkal magasabb háboru esetén, hogy sem
részánhatnák magukat, hogy a béke megsze-
géseért Europa előtt magukra vegyék a fele-
lősséget. Europa bizalma egyik feltétele Bul-
gária jólétének s egyuttal biztosítéka annak,
hogy egykor teljesedésbe mennek a nép nem-
zeti aspirációi. Ezt a bizalmat kétes kalan-
dok kedvéért eljátszani, álmanban sem jut
eszébe Sztambulov urnak.

Bulgária türelmessel vár arra az időre,
mikor megtermi gyümölcseit ez a bizalom;
addig előmozdítja kulturális fejlődését és seré-
nyen dolgozik állami és nemzeti megerősödé-
sén, hogy a kellő állapotban találja őt a várt
pillanatot.

Nyírségi oláhok szenvedései.

Mi is megemlékeztünk a Gazetta Tran-
silvaniae című magyarfaló oláh újság azon
panaszairól, melyeket a nyírségi oláhok szen-
vedéseiről írott. — Ujjalussy Béla, a
Debreczenben is széles körökben üs-
mert mihálydi földbirtokos a „Budapesti
Hírlap“ tegnapi számában megcáfolja a

mansdorfi várában — mely még most is ép,
lakható és lakályos — azelett 400 esztendő-
vel a most is ott lakó Trautmansdorfi gróf
egyik hasonnevű öse lakott fiatal nevével és
6 éves kis fiával. A Trautmansdorfi család
régie steieri család, melynek férfi ivadéai
még a keresztes háborúkban részt vettek,
harcoltak, és közülük nem egy vértett el
hazáját. A fentebb említett Trautmansdorfi
családnak csak az az egy fiacskája volt, az is
a halál csiráját hordta magában, vézna, szá-
padt és köhögös volt az istenadta. Az anyja
gyöngéd, önfeledő ápolása, nem különben
jótékonyága, mely őt a környékbeli szegé-
nyek órangyalává tette, az akkori orvostudo-
mány valamint a papok imája mind hiába
volt; a gyermek egésze napról-napra ha-
nyatlott. Egy szép nyári napon az anya
beteg gyermekével és komornájával sétára
indult, hogy a közeli erdő hűs árnyában gyer-
meke kissé felüdüljön. A gyermek roskedvű,
az anya bus és szomorú volt, könnyei pereg-
tek, látván egyetlen, drága kincsét a halál
biztos martalékánál. — A hogy ily szomoruan
és könnyezve ment gyermeke oldala mellett,
egy cigányleány futott feléje szétbontott
hajjal, szaggatott ruhában, vérző lábakkal,
ki, midőn a grófnőt megpillantá, földre ve-
tette magát előtte és oltalmát kérte. A leány
után futva jött a gróf egyik vadász, kor-
bácsosai kezében. „Miért bántod ezen leányt?“
— kérde a grófnő szolgáját. „Mert istentelen,
kegyelmes asszonyom, kuruzsló, vizet árul és
azt mondja, ettől meggyógyul mindenki. Jö-
vendőt is jósol a kézzel. A szent atya pedig
azt mondta, az ilyet fűdözni kell.“ „Menj és
hagyd itt e leányt!“ parancsolá a grófnő. A
vadász távozott. A cigányleány erre elbe-
szélt a grófnőnek, hogy itt a völgyben, nem
meesze az ősfák közt elrejtve egy forrás van,
melynek vize gyógyerővel bír. Csak ők, a
kőbor cigányok — ismerik a forrás hollétét,

oláh újság állításait, amelyek nem egyebek dákóromán féle hazugságoknál és szemtelen rágalmaknál.

Merő koholmány az, írja nevezett föld-birtokos hogy a magyar nyelvű az oláh, azért sértene, mert az saját nyelvén beszél. — A Debreczen városi gúti erdős pusztájával határos Nyír-Adonyról írja, mint melynek viszonyait, szolgabíró lévén ott 5 évig, igen jól ismeri, hogy már 1867-ben az összes beszélni tudó lakosság közt, 3-4 igen vén asszonyt kivéve, egy sem volt, ki a magyar nyelvet épp úgy ne beszélt volna, mint ő, pedig a magyar nyelvet még akkor nem az iskolában tanulta, de családja körében mit igazol az a körülmény, hogy az akkor évenként megtartott közéleti előjárásági választásoknál, bár igyekezett az előjáráságot az értelmesb lakosokból választani, soha nem sikerült elérnie, hogy az előjáráság minden tagja írni és olvasni tudjon.

Ez azt igazolja, hogy a nép a magyar nyelvet, nem kényszerből, de a nélkül, apjától anyjától tanulta; ezt teszi ma is s a magyar nyelvet használja nemcsak magyar nyelvű lakostársaival de családtagjaival érintkezésében is.

A tagosítás is az ő közreműködése mellett akként fejeztett be Nyír-Adonyban, hogy az az oláh lakosság, melyet a Gazetta Transilvanie szándékának tart a rabszolgáknál, bizonyosan nem cserélne el sorsát a legközelebbi magyar községek lakosaival. A mostani főbíró oláh ember, de magyarul ép úgy beszél, mint bármelyikünk. — Az Ujlassy Béla saját gazdaságában rendszeren van 2-3 család oláh cseléd, akik nála évekig szolgálnak és ő csak azután tudja meg, hogy azok oláhok, mert őket oláhul beszélni soha nem hallja. Gyermekeik természetesen teljesen elfeledik az oláh nyelvet, miután azt szülőiktől sem hallják. Arra, hogy magyarul beszéljenek az oláhok senki sem kényszeríti; az ellenben köztudomású dolog, hogy egyes oláh lelkészek kényszerítik hűveket, hogy csak oláhul beszéljenek.

S talán éppen ez egyik ok arra, hogy örömeztöbbször beszélnek, mert a Gazetta által rabszolgáknak nevezett oláh is ember s benne is megvan az emberi természet, hogy a kény-szert nem örömezt türi.

Főlemlit Ujlassy Béla egy érdekes esetét, mely a miniszterelnök tájában Sz. György-Abonyban történt. Az ottani oláh pap hevesen kikel minden ellen, a mi magyar, különösen kifakadt Szatmármegyei hatósága ellen, ahol ő ez előtt pap volt, állítva, hogy a megyei hatóság minő ellensége az oláh papságnak.

Később kisélt honnan a könnyek. Nevezetesen, egymást érte az oláh lakosság részéről panasz azért, mert a papság temetések s más ily szolgálatokért őket tetszés szerint fizetési s a megyei hatóság e panaszokat látva, előkerestette levéltárából azon felsőbb hatósági intézkedést, mely az ilyenféle fizetéseket szabályozza s azt megtartani rendeli, tehát törvényes védelmébe vette papjaik ellen a Gazetta által rabszolgának tartott oláh lakosságot.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató, kintó hivatal és az írártár a felelősek felvilágosításokat ad hétköznapiakon d. e. 9-11, d. u.

de mivel a grófné oly kegyes volt és őt oltalma alá vette, megmutatja neki a forrást.

Ezen forrás vizétől gyógyult meg a grófné fia. Ezen forrás a mostani Gleichenberg „Constantin” forrása. Fűrdőt azonban csak a mostani tulajdonos, Vikenburg gróf, — edes atyja, Vikenburg Constantin, — kinek életnagyságu szobra fehér cararai márványból, fekete granit oszlopon a fűrdő park díszé — emelte azelőtt 57 évvel. Több mint bizonyos azonban, hogy már a rómaiak ismerték a forrást, mert az egész vidék római colonia volt valaha, mit a dus és gyakori római leletek, u. m. római kutak, pénzék fegyverek, páncélok, edények stb. igazolnak, melyek részint a gróf kastélyában; részint a fűrdő olvasó termében vannak elhelyezve. Gyönyörű és ritka az itt talált megővesedett fa, melyből a szebbnél-szebb tárgyakat esztorgályozzák.

A fűrdő telepet most egy társulat bérlé, mely társulatnak alapítója ma már meghaladja a 3 milliót. Részvénye, melynek nominál értéke 100 frt volt, most 1200 frtért is alig kapható. De el is követ a társulat mindent, nem kimélni semmiféle költséget, hogy a fűrdőt világfűrdővé emelje.

Jelenleg a magas arisztokratia közül itt idözik: az orosz főherceg, Dolgeruki grófné, Turn-Taxis herceg, az utóbbi saját villájában. Albrecht főhercegnek is gyönyörű két villája van.

Van itt mindig sok magyar gróf és magnás is. A vendégek contingense magyar.

A fűrdőben 2 ápoló — izraelita és keresztény — is van, hol 30 frtért havonként teljes ellátást és gyógykezelést élvez a beteg. De csak korlátozott számú 15-20 beteg vétethetik fel. Mindkét kórda igazgatósága Bécsben van. Tízenny orvos, mindegyik speciál lista áll a szenvedők rendelkezésére, köztük legkeresettebb Dr. Kentzler József Debreczenből.

Ha párhuzamot vonunk a magyar és

3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Margit fűrdő” nagytérképén.

Aug. 2. István malom társulat rendkívüli közgyűlése d. e.

Aug. 2. A debreczeni csata emlékünnep.

— A király adománya. A király a hosszú pályán gör. kath. hitközségnek, iskola és tanítók építésére 100 frt adományozott.

— Személyi hír. Gr. Dégenfeld József főispán ut városunkból elutazott s augusztus hó 3-ára tér vissza.

— Uj ügyvéd a debreczeni ügyvédi kamaránál dr. Fejér Ferenc ügyvéd a kamara névjegyzékébe Debreczen székhellyel felvett.

— Katonai dolgok. A 2-ik honvéd huszár ezred 3-ik és 4-ik százada (130 ember 130 ló, 70 ember 70 ló) aug. 21-től 30-ig itten tartja gyakorlatát. A lakosságul foguak elszállásoltatni. A kétszázad csapat összpontosításra aug. 31-én távozik Czegledre és csak szept. 22-én érkezik vissza városunkba, hol a leszerelésre két nap maradnak. A 6-ik század 100 ember 100 ló aug. 28-tól 30-ig a városban, 31-től szept. 15-ig a Péterfai laktanyában lesz elszállásolva, szept. 16-án csatlakozik a czegledi gyakorlatokra, honnan szept. 29-én jön vissza.

— Szabályrendelet megerősítése. A keresk. ministerium 46807 sz. a. a hajdumegyei törvényhatósági utmesterek és utkaparók minőségét és szolgálati viszonyait tárgyzó szabályokat jóvá hagyta.

— A tegnap tartott számonkérőszéken Dégenfeld József főispán általában és egyenként megelégedve volt a tisztikar tevékenységével, és noha az ügyforgalom a tanácsnál árvaszéknél, rendőrfőkapitányságnál az előző időszakokhoz képest egyformán tetemesen megcsaporodott, aránylag kevés hátrányt talált.

— Figyelmeztetés. A m. kir. 3-ik honv. gy. ezred e hó 31-én pénteken a „Kishalom”-nál a Pallagon levő nagy távolságu lötéren céllövészeti gyakorlatot tart; figyelmeztetik a közönség a mondott időben életbiztonság czéljából a veszélyeztetett térségen való közlekedés beszüntetésére. Debreczen 1891. Julius hó 29. Mező rendőr kap. hivatal.

— Debreczen város 1890. évi utfenntartási számadási kivonatát a kereskedelemügyi miniszter helyesnek találta, a közmunka kötelezettség lejárásáról szóló kimutatást pedig tudomásul vette. Az utfenntartási számadás szerint közmunka válsági pénzekből befolyt 1890-ben 1842 frt; az előző évi pénztári maradvány volt 1048 frt 28 kr. Ez összesen 1940 frt 28 kr. Kiadás volt, kezelésre 466 frt 62 kr, fenntartásra 18946 frt 48 kr. A valódi kiadások végösszege tehát 19413-10 kr. Természetben kivetett közmunka tartozás volt 3845 két fogatú, 784 egyfogatú és 23037 kézi napszám. Természetbeni leszolgáltatás nem volt. Érdekes már most az 1890. I. t. cik értelmében megállapított 1891. és 92 évi költség-előirányzatot az 1890 évi tényleges eredménnyel összehasonlítani. 1891-re a kiadás 58055 frt. 49 kr, s bevétel 58055 frt. 38 kr, 1892-re a kiadás 43352 frt. 16 kr. a bevétel 49178 frt. 49 kr.

külföldi fűrdők közt, legyünk bár a legnagyobb chauvinisták, meg kell vallanunk, hogy a miénk messze hátra maradnak. Dacára, hogy hazánk fűrdői is bírják mindazon természeti szépségeket, regényes fekvést, jó levegőt, gyógyhatású vizeket, de a bérleik, tulajdonosaik nem igyekeznek azokat úgy berendezni, hogy a beteg, a szenvedő kényelmét megtalálja. Sokat tanulhatnánk a külföldi fűrdőkben és értékesíthetnék azt! A jövedelem oroszán része övék lenne. Mennyi töké ma radna a hazában! Vajha okulna a magyar!

Kuti Zsigmond

A kis Dauphin halála.

Daudet Alfonz-tól.

A kis Dauphin nagyon beteg, a kis Dauphin meg fog halni. A királyság valamennyi templomában éjjel-nappal van téve az ur teste és nagy viaszgyertyák égnek a királyi gyermek felgyógyulásáért. Szomorúak és kiáltanak a régi szikváros utcáin, a haragok hallgatnak és a fogatok lépésben mennek a szalmával terített kövezeten. . . . A királyi palota közelében, kíváncsi polgár emberek tekintgetnek az aranyozott rászköz köz és nézik a fontoskodó arcokkal süttő, fényes vértű svájci alabárdosokat. Az egész palota izgatottságban van. A kamarások, az udvarmesterek futkosnak a széles márvány-lepcsőkön. A karzatok tele vannak apródokkal, és selyembe, bársonyba öltözött udvari méltóságokkal, akik csoportról-csoportra jönnek-mennek, halk hangon híreket terjesztve. A széles tornácokon könnybe fult udvarhölgyek nagyokat bókálnak egymásnak és csipkés kendőbe törülgetik könnyes szemüket. A narancs-házban nagy gyülekezlet van, parókás, hosszú taláros orvosok gyülekezete. Az üvegtáblákon látható, mint hadonáznak bő, redős ujjaikkal bújtatott karjaikkal, mint csóválják hajporos,

— Népesedés. Debreczenben jul. 19-től jul. 25-ig terjedő héten született ev. ref. (919-948 anyakt.) élve 16 fiú, 14 leány; együtt 30 (törvényes 29, törvénytelen 1.) Egybekelt 6 pár. R. kat. (229-233 anyakönyvit.) élve 3 fiú, 2 leány, együtt 5 (törvényes 4, törvénytelen 1.) Izraelita (61-65 anyakönyvit.) élve 1 fiú, 3 leány, együtt 4 (törvényes 3, törvénytelen 1.) Egybekelt 1 pár. Született összesen 20 fiú, 19 leány, együtt 39 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 16 fiú, 10 nőnemű 26 egyén. Ezek közül ev. ref. 21; róm. kath. 4, izr. 1.

— Lőbeidőzés. A m. kir. 2-ik honvéd huszár ezred kincstári lovai, melyek a vállalkozóknak voltak kiadva, aug. 21-ére vannak a Péterfai honvéd laktanyába berendelve. Felhívjuk a gazdák figyelmét, hogy ekkor a kincstári lovak beszállítását eszközöljék.

— Uj belyegok. A régi öt krajczáros levélbelyegok elfogytak s nem sokára az újak jönnek forgalomba, melyek alak, nagysága olyanok, mint a régiek, de színük sötétebb piros, fekete számmal.

— A nagyerdői fűrdő kibővítés alatt áll ugyan, de ez nem ok arra, hogy a közönség elől elzárassék. Felkérjük annak kijelentésére, hogy úgy a kád, mint a gőzfűrdő folytonosan nyitva van.

— Thaly Kálmán szabadság ideje. Várounk I. kerületének országgyűlési képviselője egészsége helyreállításá czéljából a képviselőháztól hat heti szabadság időt kért. A ház tegnapi ülésén ezt megkapta.

— Adomány a tűzfőnöknek. Stern József és testvére a Margit fűrdő telepén fauragyrak közvetlen közelében dühöngött jégveremtető tűz alkalmából a debr. önk. tűzoltó testület parancsnokságánál 10 forintot tettek le a fizetési legénység közötti szétosztás végett.

— Az állami reáliskola épület czéljaira szükséges tekek megvétele tárgyában jul. 1-jén hozott városi közgyűlési határozat, amint erről a várost Szalvasky államtisztár értesíti, a belügyminiszteriumban tárgyalás alatt van.

— A vásárfelügyelői hivatal. Mely Szarvasi Vincze halálával üresedett meg gróf Dégenfeld József főispán ideiglenesen Péter Gáborral, földadó kataszteri nyilvántartóval töltötte be, a ki kinevezését már tegnap délután megkapta. Főispán ur választása bizonyára mindenfelé helyesléssel találkozott, miután Péter Gábor buzgó, lelkiismeretes hivatalnoknak van előismerve. Az új vásárfelügyelő augusztus hó 1-jén foglalja el hivatalát.

— Uj pusztai iskola Hajdúvármegyében. A közoktatásügyi miniszter ur elrendelte, hogy a vallás-alapítvány p-ladányi uradalomának Hamvas nevű bértelepén elemi iskola állítás-sék fel; e végből az építési költségekre 4003 frt engedélyezett.

— A magyar czimer védelme. Baross Gábor miniszter leiratot intézett a szegedi kereskedelmi és iparkamarához, amelyben közli, hogy az országos czimer, vagy az udvari szállító czim használatára jogosult czégek jegyzéke a „Rendelekek Tárá”-ban és a „Budapesti Közlöny” hivatalos részében közzé fog tetetni, előbb azonban az időközben érvénytelenné vált jogosítványokat fogják kinyomozni. E végből a miniszter összeállította a mult év végéig udvari szállító czimet nyert egyének és czégek hiteles névjegyzékét s annak egy példányát a szegedi kamarának megküldötte. A czél az, hogy a kamara, saját kerületét illetőleg, jelentést tegyen azon czégekrol, melyek időközben megszüntek vagy

parókás fejeiket. Az ajtó előtt pedig fel s alá sétál a kis Dauphin nevelője és lovászmestere, várva a tudós testület határozatait. Fehér süvegcs kukták között és nélkül osonnak el mellettük. A lovászmester káromkodik akár egy kaplár, a nevelő Horatius verseit szavalja, a földi dolgok mulandóságáról.

Távolból pedig az istálló felől hosszú, keserves nyertés hallatszik. A kis Dauphin sárgája, melyről a lovások megelégednek, üres jászolja előtt szomorúan hívja kis gazdáját. Es a király? Hol a király ő felsége? Ó felsége bezárkózott egy magányos szobába a palota legvégében. A királyok nem mutogatják könyveiket. A királynéra néve másképp áll a dolog. . . . A kis Dauphin ágyacskáján ülve, könyök áztatják két szép orozóját és szíve majd megszokad a hangos zokogástól. Hangosan zokog, akár egy polgár asszony. Fehér csipkepárnák közt pihen a Dauphin, maga fehérebb mint csipkéi, szemét lehunyta, mintha aludnék. De a kis Dauphin nem alszik, — anyájához fordul és sirását látva, csodálkozva kérdi: — „Miert sir a királyné ő felsége? Csak nem hiszi, hogy a Dauphin meg fog halni?” — A királyné felelni akar, de zokogása elfojtja hangját. — „Ugyan ne sirjon felség; ne felejtse, hogy én a Dauphin vagyok és hogy a Dauphinnak nem szabad így meghalnia. . . .” — A királyné még hangosabban zokog és a szegény királyi gyermek most maga is megijed. — Hahó, kiáltja, én nem akarom, hogy a halál értem jöjjön, én megfogom akadályozni, hogy ide érjen. . . . Tüstön jöjjön föl negyven testőr a leg-erősebbekből őrizetül ágyunk körül! Száz hatalmas ágyu éjjel nappal, égő kandóccal őrködjék ablakunk alatt! Es jaj a halálnak, ha még így is közeledni merne hozzánk! Hogy a királyi gyermeknek kedve teljék, a királyné kezével int. Tüstént hallani az ágyuk gördülését az udvar kövezetén negyven hatalmas testőr, alabárdal vállakon

bármí más okból az udvari szállító czimre való jogosultságukat elvesztették. Fölhívja egyuttal a miniszter a kamarát, hogy jövőre az udvari szállító czim viselőire állandóan különös figyelmet fordítson és ezekről késedelem nélkül jelentést tegyen minden oly tényekről és viszonyokról, melyek az udvari szállító czim viselőire való jogosultság megszüntésére befolyással lehetnek, vagy (mint a bírói ítélet, mely a politikai jogok felfüggesztésére, hivatalvesztésre szól, czég vagy üzlet megszüntetése, csőd, a czég tagjainak erkölcsi viselése stb.) éppen annak elvesztését vonhatnák maguk után.

— Főkapitány helyettes. Boczkó Sámuel rendőr főkapitány hateti szabadságra menvén, szabadságának tartama alatt a főkapitány hivatalos teendőit B e e r Kálmán rendőr alkapitány fogja végezni.

— Megrongált vasuti töltés. Mint a „Szilágy”-nak Tasnádról jelentik, a mult vasárnap Szakácsi és Tasnád között oly nagy felhőszakadás volt, hogy egy darabon a vasuti töltés is megrongáltatott. Ennek következtében az utasoknak másnapig kellett várni, mert csak másnap kúldtek Nagy-Károlyból külön vonatot, a melyre átszálltak s utjokat folytatták.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik forrón szeretett felejthetlen jó nóm, illetőleg drága édes anyám néni. Liszt Jánosné szül. Czina Mária aszszony végítzettségtele alkalmával mély bánatunkat megjelenésük által enyhíteni törekedtek, fogadják érte e helyütt is szívünkkel fakadó őszinte köszönetünket. Debreczen 1891. július 29-én Liszt János és gyámia Kiss Sámuel.

— A debreczen f. abonyi vasút után rendőri bejárásánál a hajdúvármegyei közigazgatási bizottságot F e r j e n c y Elek főszolgabíró és Sándor Kálmán kir. mérnök képviselik.

— A német színház ügyét egészen megbukottnak tartják. A közvélemény, az összes hazai sajtó, még a német lapokat sem véve ki, olyan egyértelműséggel ítélték el Koch meisterék hazafiatlan felség folyamodványát, hogy az uralkodó nézetet azok is magukévá tették, akik idáig egyáltalában nem voltak ellene a német színháznak. Azok, akik részvényeket irtak alá, kijelentették, hogy a történetek után nem vehetnek részt a német színház alapításában. — Az a közvélemény, hogy Kochmeister báró nem tarthatja meg magas bizalmi állását, ha önként le nem mondana, követelni fogják, hogy mondjon le. — A budapesti kamara ülés termében arczképét sem tűrik tovább. A képviselőházban a kormányt a felháborító esetet interpellatio tárgyává készülnék tenni. — A budapesti német színház támogatói Vilmos német császárhoz is intéztek hasonló tartalmu kérvényt, mint az osztrák-magyar uralkodóhoz. A Magyar Hirlap szerint a császár rendelkezett a szubvenzió megadása iránt. Az „Otthon”, az írők és hirlapírók köre ültet tart a kérvény egyik aláírójának: Singer hirlapírójának kizárata ügyében. — Singer a Pesti Napló és Pester Lloyd tegnapi számában mosakodik.

— A kolera. Szíriából meg Hadsasból írják, hogy a kolera Aleppóban nagyobb mérvet öltött. A hatóságok botrányos közönyös-séget tanúsítanak a járvánnyal szemben s egyáltalában nem tesznek semmiféle óvintézkedéseket. Antiochiában csökkent a járváay. Julius 19-én 381 ember kapta meg a kolerát, a következő napon pedig már 481 beteg volt.

a hálószoba körül sorakozik. Vén, kiszolgált harcos valamennyi, torzombor veres bajszu marczona alakok a kis Dauphin ujjongva tapsol kezeikkel fel láttukra és felismervén az egyikek. Ágyához szölitja: — „Loránd! Loránd!” — A vén katona egy lépéssel közelebb jó az ágyához: — „Ugy szerettek, jó öreg Lorándom” Mutad csak egyszer hosszú kardodat Ha a halál el akar vinni, levágod a fejt egy-e? Loránd felel: — „Igen! királyi fenség” Es két nagy könyv pereg le barázdas orozáján. Most az udvari kaplár közeledik a kis Dauphinhoz és halkán, hosszan beszél hozzá, felmutatván a feszületet. A kis Dauphin ámulva hallgatja, majd hirtelen szavába vág: — „Ertem jól mindazt, amit mondott, tisztelendő ur; hanem végre is, ... kis barátom Beppo csak szívesen meghalna helyettem, ha jól megfizetnék érte?” A pap tovább beszél, halk hangon és a kis Dauphin mind nagyobb ámulattal hallgatja. Amikor elvégezte beszédét, nagyot sóhajt a szegény gyermek: — „Minde nagyon szomorú, Tisztelendő ur: csak az az egy vigasztal, hogy odafönn a menyországban is Dauphin leszek. . . . Tudom, hogy a jó Isten unokatestvérem és rangomhoz illően fog velem bánni.” — Es anyjához fordulva folytatja: — „Hozzák el legzebebb ruháimat, hermelines bíbor zubbonyomat és bársony cipellőimet! Disztisnek föl szépen az angyalok közé. Dauphin-öltözetben akarok a menyországban megjelenni.”

A pap harmadszor is a kis beteg fölé hajol és halkán, hosszasán beszél hozzá. . . . Beszéde közepén haragosan szakítja félbe a királyi gyermek: — „De hát akkor Dauphin-nak lenni, — az semmi, épen semmi!” — kiáltja. Es egy szót sem akar hallani többé, a szegény kis Dauphin a falhoz fordul és keservesen, keservesen sir.

szállító címre
ették. Fölhívja
t, hogy jövőre
őire állandóan
ezekről kése-
n minden oly-
nyek az udvari
gosultság meg-
vagy (mint a
fogok felfüggesz-
zég vagy üzlet
gajának erköl-
elvesztését von-

Boeczó Sámuel
adságra menve,
a főkapitány
máns rendőr al-

öltés. Mint a
nk, a mult va-
zött oly nagy
darabon a va-
Ennek követ-
ig kellett várni,
Nagy-Károlyból
áltak s utjakat

ndazon rokonok,
doron szeretett
aga édes anyám
na Mária asz-
mával mely bá-
enyhíteni töre-
t is szívinkből
Debreczen 1891.
gyámfia Kiss

yi vasút után
megyei közigaz-
y Elek főszőlő-
kir, mérnök

é egészen meg-
nyei közigaz-
kat sem véve
ték el Koch
olyamodványát,
is magukévá-
ban nem vol-
Azok, akik
entették, hogy
etek részt a
t á s á b a n.

chmeister báró
lmi állásait, ha
lmi fogják, hogy
amara ülést ter-
rább. A képvi-
háborító esetét
nek tenni. —
mogatói Vilmos
asonló tartalma
agyar uralkodó-
a császár ren-
lisa iránt. Az
írók köre ülést
gának: Singer
beu. — Singer
ed tegnap esti

meg Hadsasból
n nagyobb mér-
nyos közönyös-
yal szemben s
miféle övintéz-
at a járvány.
meg a kolerát,
481 beteg volt.

Vén, kiszolgált
z veres bajszu
phin ujjongva
és felismerve
— „Loránd!

gy lépéssel kö-
szeretlek, jó
csak egyszer
halál el akar
Loránd felel:

„Es két nagy
áján. Most az
Dauphinhoz és
felmutatván a
alva hallgatja,
— „Ertem jól
ndó ur; hanem
Beppo csak szí-
jól megfizetnek

él, halk hangon
jobb ámulattal
szédét, nagyot
— „Mindez na-
csak az az egy
nyországbán is
ogy a jó Isten
lőben fog velem
lva folytatta:
nat, hermelines
ezipellőmet!

angyalok közé.
menyországbán

is beteg fölé
szél hozzá...
zakítja fébe a
akkor Dauphin-
nem semmi! —
hallani többé,
fordul és keser-

— A Sas-utca újból burkolását Mahl-
meister Adam a város kömestere megkezdette.
Ismerve a mester erélyességét és szorgalmát,
bisszük hogy e nagy forgalommal bíró utca
mielőbb át fog adni újból a közforgalomnak.
— A nagyerdőn tilosba jár egy idő óta
három kopó. Miután nincsen a homlokukra
írva, ki a gazdájuk, az erdőmesteri hivatal
lapunk utján figyelmezteti a kopók gazdáját,
hogy tiltsa meg nekik az erdőn való vadász-
gatást, mert különben nem áll jót a jövőn-
dőről.

— A czepléd utcai kut vizét már meg-
kóstolták; jó, kellemes ízűnek találták. —
Pár napig még folytonosan szivattyúzik be-
löle a vizet s csak azután állapítják meg:
furják-e tovább, vagy megelégedjenek a mos-
tani eredménynyel.

— Elvesztett egy fekete szőrű nagyobb
fajta rattler kutyát ismertető jele két füle le-
van, farka nincs levágva. Szügyén fehér folt
van, Denny névre halgat. A megtaláló szer-
kesztőségünknek illő jutalomba részesül.

— Sildkrót-Rótschild. A debreceni színház volt
társ direktoráról: Gyöngyiről forog közzájón az a bon-
mot. A budai szinkör szinpadán, próba után, lehajlik
valami tárgyért, hogy felvegye. Mi az, kérdi tőle An-
dorffy, aki átrándult egy kis jó előadást látni. Sild-
krót hajlít felel Gyöngyi. Látod így kellett volna
Debreczenben is kezdeni, lehajolni minden után. Nem
Sildkrót kellett volna oda de K. Rótschild.

— Jó ivó vizre szomjuzhok Földes
közégsége is. — Az előjáróság egy mély
furású kut készítése végett a vereszei
ősmert kutturó vállalkozóval kötött szerződést
oly feltétellel, hogy a község 55 méter-
ig 800 forintot fizet és elegendő napszámot
bocsát a vállalat rendelkezésére. A vállalkozó
Tangl Izidort küldi Földesre, aki a czepléd
utcai kut furását is vezette. Tangl a jövő
héten száll ki Földesre.

— London lakossága. Londonnak, a leg-
újabb népszámlálás szerint 5,633,332 lakosa
van, tehát annyi mint egész Belgiumnak, több
mint Svédországnak (4,800,000), Portugáliá-
nak (4,500,000) és Szászországnak (3,200,000).
London lakossága kétszer akkora, mint egész
Canadáé, pedig ez területre nézve kétszer
akkora mint egész Európa. Az angol főváros
tehát egymaga viselhetne háborút Dánia, vagy
Svédországgal, vagy pedig Szerbiával, Mon-
tenegróval és Görögországgal összévé.

M o r z s á k.

Vízet ivott. G. ur tudvalevőleg körülbe-
lől husz év óta nem ivott vizet. Utálta ezt az
aljas italt testéből lelkéből. Ha interpellálták,
egyszerűen azt felelte, hogy nem akar ő béka
lenni. S ebben igaza is volt. Míg az ember
jótéle bakatort ihatik, minek is rontaná a
gyomrát holmi vízfélével.

De ma mégis nagyot fordult a világ G.
barátunkkal, anélkül hogy bort ivott volna.
Ráfanyalodott a vizre.

Mikor reggel berontott a szerkesztőségbe,
mindnyájan elhűltünk arra a vakmerő kijel-
entésére, hogy vizet ittam!

Ez lehetlenség halatszott itt is ott is
az asztalok mellett.

Sek-szipre mondom, hogy ezt! Emeld a
dárdát mellemmel magasbbrá s döf át ha
nem hiszed!

— Szörnyűség — zengte a redakció
kórusán. Azután bővebb értesítéseket kér-
tek az elveit szegre akasztott férfitől.

— Hol történt ez a szörnyű eset?

— A „Kis pipa” előtt. Az új furású

kutból!
— Es jó a víz?
— Jó, mert van egy kis borze!
— No lám, eddig azt hittük, hogy Deb-
reczenben csak a bornak van víz ize!

K á v é h á z i p é c s e n y e. Valamelyik
kávéházban történt, hogy melyikben az nem
tartozik ide. Lehet, hogy valahol Chinában.
A vendég nagy garrral szólítja elő a fizető
pinczért:

— Fizetek.
— Krmlásan.
— Volt egy kávé, meg egy peccsenye!
— Peccsenye!
— No igen, a kávéban volt egy sváb-
bogár is, csak nem adják ingyen mikor ilyen
drága a hus.

N é g y e s a z u s z o d á b a n. Szik-
szay előmes és ügyes uszó mestere a jövő hóra
uszókat ünnepélyt tervez a Margit uszodában,
melynek egyik pontja a vízi négyes lesz.

Négyest fognak a vízben uszni. S utána
csárdást taposni. Milyen gyönyörűség is lesz,
hogy hűsítőért se kell messzire fáradni —
egyszerűen a fárdát tánczosok nyelnek egyet-
kettőt az uszoda hűs vizéből.

Julius.

Amerikai gigerlik.

Az a sajátságos species, mely átmenet-
et képez az ember és a majom közt s ame-
lyet az ó-világban „gigerli” néven neveznek,
éppen úgy honos az Oceanon túl is, a Kolum-
busz Kristóf által felfedezett világ részében.

Ott ezeket a csodálányokat azonban
„Dudenak” nevezik. „Dude” a gyűjtő nevük,
de aztán több váltójuk van, melyeket külön
„dandy” és „Johnnie”-nak neveznek. Az
előbbieket „masher”-oknak is hívják őket,
a közönséges elegáns járdataposók, a kik igen
kis peremű kalapot, kurtá kabátot, karvas-

tagságu sétabotokat és a legszebb időben is
feltűrt nadrágot viselnek. Főfoglalkozásuk az
utezán nőket molesztálni. A kik aztán nem
ritkán emancipált amerikai modor szerint,
kénytelenek napernyőjükkal egy párt végig
huzni tolakodó üldözőiken és így szabadulni
meg tőlük.

A „Johnnie”-nak nevezett faj határo-
zottan sokkal érdekesebb. Ezek csupán mű-
vésznők után vadásznak s így lényük elvát-
hatatlanul össze van nőve a színházzal. Termé-
szetesen ők is nagy mérvben szenvednek
az angolmániában, a mi mellett nem csupán
a nagyon is szűk ruhával tűntetnek, de olyan
nyelven is beszélnek, a melyet borzasztó hal-
gatni.

Multkoriban egy newyorki nyári színház-
ban két tucat — tehát 24 darab — volt
együtt ilyen diszpédány. A publikum szent
borzalommal nézett rájuk, mert megjelenésük
ily csoportosulásban valóban sajátságos lát-
ványt nyújtott. A két sor emelet magasságu
inggallér, a térdre fektetett fustélyok, az
arckok minden izmát kacagásra ingerelték. A
függöny fölgördült az előadás megkezdődött,
minden jól ment és a „Johnniek” gyönyör-
ben usztak.

Ekkor egyszerre megjelent a színen Miss
Tempest, az operette diva! egészen a proscen-
ium lámpák elé lépett s a kezében tartott
rózsát ajkaihoz emelve, azt meglátszott csó-
kolni. Erre a két első sorban ülő urfiak
mintegy vezényszóra fölgrottak s gyertya-
egyen-séggel állva maradv, fustélyaik óriási
gömbjeit ajkukhoz emelték... mintegy viszo-
nozza a képzeletbeli puszt. A szép énekesnő
ezt látva, rögtön elfordult, zsebkendőjét ar-
czához emelte s alig birt elfojtani egy egész-
séges kacagási rohamot. Egy pillanatig néma
csend uralkodott az egész házban, de azt
rögtön óriási tapz, „hurrah” kiáltások, tom-
bolás és füttylés váltotta fel, mely csupán
akkor ért véget, mikor a művész nő a közö-
ségnek több ízben köszönőleg hajtotta meg
magát, az uracsok pedig mint, leforrázott
pudlik, tömegesen vonultak ki a muzsa-hajlék-
ból. Nálunk is igen elterjedt már ez a nevelt-
séges faj, a mely ellenállhatatlannak hiszi magát
„gavallér paródia” voltában, itt sem ártana
nekik egy kis efféle hideg „tuss.”

M ü v é s z e t.

Magyar művészek a berlini nemzetközi
kiállításon. Emeltettük már, hogy a berlini
nemzetközi kiállításon Feszty, Horovitz és
Bihari II. oszt. aranyérmeket kaptak. Rajtuk
kívül Benecur Gyula díszoklevelet kapott, a
következő művészek pedig: Baditz, Ebner,
Eisenhut, Margitay, Spányi, Stetka, Róna,
Strobl dícsérettel fölemlítették.

Elektra körútja. Jászai Mari tegnap dél-
ben Eperjesre érkezett, ahol nagy lelkesedés-
sel fogadták. A város részéről Kiss Géza
főjegyző üdvözölte, a Széchenyi-kör nevében
Látközy titkár szép virágbokrétát nyújtott
át az ünnepelt művésznőnek. A környékbeli
intelligencia bejött az előadásokra, amelyeket
Csóka igazgató rendez. Színe kerülnék Stuart
Mária, Elektra és Phaedra. A közönség nagy
ovációkra készül.

Réthy Laura, a népszínház volt tagja, a
debreceni színház jövődó primadonnája
augusztus elsején kezd meg vendég szereplését
Szentesen Makó Lajos szegedi társulatánál, a
„Nebántsvirág”-ban. Réthy Laura mástól hó-
napig fog működni a szegedi társulatnál és
azután Debreczenbe jön.

REGÉNY-CSARNOK

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —

Írta: R. P. O. 51.
(Folytatás.)

Mi a nő, ha nem élő templomunk, szent-
télyünk, oltárunk, a melyen az Istennek az a
szentséges lángja ég, mely minden nap új élet
erőre heviti a férjet, kiszolgáltatja ezt a szent-
télyt az ellenségnek, elraboltja a lángot, mely
a férje élete, egy rosszabbat cselekszik mintha
kést segítene döfni férjének a szívébe. Nem
volna elég nagy büntetés számára, ha tudná,
mit cselekszik.

Kell, hogy ez legyen minden nőnek meg-
dönthetetlen hitvallása és csak dőre vagy esze-
vesztett vét ez ellen, fejezt be Ilona emelkedetebb
hangon, ihletes elragadtatással.

— Az ilyen scholasticus bölcsélet mindig
tulzás marad. Különbözik nem akarom az ön vén
halhatatlanjának érvelését megtagadni, viszona-
kigylut arccsal Miklós, menten azonban egy
ördögi mosoly futott át ajkain, felvilant eszé-
ben, hogy majdnem minden asszony, kinek
heves ostromot intézett, annélkül, hogy valami
vén akadémikusnak tanát olvasta volna, a
kötelességre, az esküre, a hűségre hivatkozott
a válságos küzdelemben és mégis a kínálózó
jó alkalomnál nem késett egysem a szenvedélytől
elborult szemekkel karjaiba ömlöni. És mikor
nincs bebizonnyitva, hogy melyik nő cselekszik
helyesen, az a ki felragadja az édes gyönyör
csabító serlegét s reszkető ajka széléhez vive
kiüriti részigető tartalmát vagy az a ki megna-
rad szentnek, lemondanak, csodáson erényesnek
szenvedve, küzdve, sirva, imádkozva. Hát mi
ez az élet, mi ez a világ, a hol minden elmúlik,

a hol az idő örületes sebes futásban, a hol az
idő örületes sebes futásban, a természet ele-
mésztő, megsemmisítő harcra eltörli a jónak
nyomat egyaránt a rosszával, hol a rohanó ára-
dat tova ragadja kirelhetetlenül egyik nemze-
déket a másik után és a dedunoka bizonyára
már keveset törődik azzal, hogy a boldogító
élvezeteknek vagy a becsülendő szép erények-
nek szenteljük-e oda életünket; sőt lehet talán
harsány guny kacagás között élcelődnék
majd, ha megtagadtuk az élet gyönyöreit merő
butaságból, korlátozottságból, rettegve a jövő
életet, melylyel hitgették.

Persze, hogy ezt az eszevesztet gondolatot
nem merte hangzó szavakba önteni, hanem,
hogy befejezést nyerjen a kényelmetlen vitázás,
ilyeténképen szolt:

— Hagyjuk a szép Szegváriné hűtlenségét,
ne fesszegezzük, ne firtassuk tovább. Egyál-
talában manapság már nem is vall jó izlésre a
moralizálás, szerfelett bele vagyunk már csö-
mörldöve. A házasságtörés, elválás, a becsületben
éjrtet csorba stb. problémája, tendenciája any-
nyira ki van már merítve, elkoptatva anélkül,
hogy valaki is eme társadalmi kérdések elő-
nyére hatott volna, hogy már a francia dráma-
írók is kénytelenek másféle szenzációs dolgok-
kal előállni és a Denise, Dora, Odette, Fernande
stb. helyébe most a La Tosca, Theodora, Cleo-
patra és Thermidor következnek a hatásvad-
szat minden eszközeivel, eltompult idegeink
rázkódtatására. Legyünk jók. Az engesztelődés
jeléül tegyünk egy sétat, az idő oly kellemes, a
nap utolsó sugarai bíbor paláttal vonják be
az eget, majd elmerülünk a bájós természet
csodálatában, szedünk virágot, mentől több
virágot, nézünk csillagokat, felfohászodunk a
merengő holdhoz; hiszen olyan szép ez az élet,
ha ártatlanok vagyunk, ha lelkeinket nem nyom-
ja a veszedelmes, rut bün.

XV.

Kellemes, verőfényes nap hajnalán Ilona
férjével lóra pattant azon elhatározással, hogy
azt a napot kettesben künn töltik a legtávolab-
b eső majorban, miután az napra vendégeik apó-
sukhoz, Tarjánhoz voltak hivatalossak.

Hosszu, élvezetes séta lovaglás után alig
érkeztek a majorba, a midőn a sebes vágatás-
ban utánuk jövő Miklóst megpillanták.

Ilona összereszt, azt hitte hogy otthon
baj támadt.

— Nem szeretem azt a csufondáros fős-
vény lelket, mondá Miklós pompás paripájáról
könnyedén leszálla, nem megyek át hozzá, Mar-
celine ugyan megorrolt, de hát tudja, hogy
gyűlölöm apját.

— Nagyon helytelenül cselekedett, mondá
méltaflankodva Ilona, már Marceline iránti te-
kintetből is ott kellett volna töltenie ezt a
napot.

— Ne fesszegezzük, az ön itélete részre-
hajló, mondá egyszervén Miklós.

Ilona az egység napon át folyton férje ol-
dalán maradt; bántotta, bemocskolta az a sovár
tekintet, melylyel Miklós nézte, kit az ellenál-
hatatlan inger emésztett. Félt csak pillanatokra
is vele egyedül maradni és sötét haj fodroza
tától árnyalt homlokára a rettegés vészes felle-
gett vont. Mély kétségbeesés fogta el az ijedező
nőt, a ki látta, hogy az az ember, kire a rossz
hatalma oly erővel nehezedett, hogy lenyűgözte,
nem akar kitérni sehogyan az utjából. Minő
fejléményt várhat? Még teljes két hét van hátra-
ra a náluk való időzésre szánt időből, a mi fe-
lette sok ily nyugtalanító helyzetben, Addig
pedig nem áll helyre lelkében a nyugalom, még
ez az ember el nem távozik, mert kénytelen
elszívni a rokonai bizalmaskodással álcázott rut
lealacsonyító kísértést. Gyakran sz-rette volna,
feltárni aggodalmas rettegését férje előtt, őt
könnyörogye kérni, hogy óvja meg a besze-
nyező tekintetektől, a befertőző nyomorult aljas
célzásoktól. De miként tehetné ezt? Hiába,
csak tűrnie kell, kinlődnia mind addig, míg
csak önkényt nem távozik az elvetemült gaz
csabító. Délután öt óra tájt Pál sürgetődzve
kiáltá, hogy nyergeljenek.

(Folyt. köv.)

K ö z g a z d a s á g.

A vetések állása Debreczen vidé-
kén. A vetések állásáról és a mezőgazdasági
állapotról jul. 11-től jul. 24-ig bezárólag, a
földmívelésügyi minisztériumhoz, az állandó
gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések
alapján, a következőket jelentjük:

Az időjárás hetek óta nagyon változó s
az aratási és takarási munkálatokra többnyire
kedvezőtlen volt a lefolyt két hét folyamán
is, s a folytonos esőzések miatt a munkálatok
akadályozva vannak. Vihar, nagy záporosok
helyenkint jég tetemes kárt okoztak. Az ab-
normis időjárás következtében a learatott és
aratatlan gabona is sokat szenved; a sze-
mek, főleg az árpa néhol egészen színüket
vesztették, megsárgultak és itt-ott meg is
barnultak. A gabona, különösen a buza, a
tulsok nedvesség következtében helyenkint
csirázik, általában panaszoknak, hogy a ga-
bona minőségileg sokat vesztett, s a remélt
jó magot több helyen sem sulyra, sem színre
nem adja meg, szép piros és acélos buza és
roza helyett sok helyen könnyű, összeaszott
és megbarnult magvakat arattak.

Az árpa mennyiségileg átlagosan jó kö-
zépnek jelezhető, minőségileg, néhol jó, átlag
nem kielégítő, az őszi meglehetősen volt. A zab
jól gyarapodik s remélik is, hogy jól fog fizet-
ni. Kápnővényekre, hüvelyesek és kerti
veteményekre, valamint sarjura, kender és

leure az időjárás kedvező volt és ezek igen
jó kilátást nyújtanak.

Szőlőveszszók eladása. Hogy az európai
fajtájú szőlőveszszók eladása a termelőknél
megkönnyítessék, s azok a kik új szőlőket
telepíteni szándékoznak, az egyes szőlőbirto-
kosoknál eladásra rendelkezésre álló teljesen
megbízhatólag fajtiszta szőlőveszszók-készletek-
ről idejekorán tájékoztassanak, a földmívelés-
ügyi minisztérium a szőlőveszszókat eladó s
az azokat kereső birtokosoknak közvetlenül
egymáshoz való utalása végett még ez év
őszén hirdetést szándékozik kibocsátani. A
földmívelésügyi minisztérium felhívja e végett
a g a z d a s á g i e g y e s ü l e t e k e t; hogy
szólítsák fel azokat a szőlőbirtokosokat, a
kiknek teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól
kezelt európai szőlőültetvényük van, hogy az
egyes fajtákból eladásra szánt, vagy remélhető
veszszókészletüket fajtá, minőség és mennyi-
ség szerint, a termelési hely, (vármegye,
község, posta- és vasuti állomás és az ezren-
kénti eladási árak megjelölésével — az árakba
a csomagolás és a feladó vasuti állomáshoz
való szállítási költségeit is beleértve — az
egyesületnek mielőbb jelentsék be. Az ekként
beérkező jelentéseket a fajtisztságra nézve
nyilvánítandó véleményével terjeszse fel az
egyesület, lehetőleg minél előbb, de legkésőbb
ben folyó évi szeptember hó végéig.

Husarak.

Megállapítva és bejelentve 1891. július
29-től aug. 5-ig.

42 kr. Rác Györgynél Csapó utca
587. sz. alatt. Benze Józsefnél Csapó utca
703 szám alatt.

44 kr. Rác Györgynél Czepléd utca
2599 szám alatt. Kovács Jánosnál Csapó ut-
ca 791 sz. a.

48 kr. Rác Györgynél Csapó utca
528. szám alatt.

50 kr. Ungvári Andrásnál Piac első
sz. székben. Czepléd utca 55. sz. a. Dedó ut-
ca 125 sz. a. Mester utca 1113. sz. Tanító
utca 1392 szám alatt, Csapó utca 3162
szám alatt. Kovács Jánosnál a hentes szék-
ben. A társaságnál Mester utca 3655 Csapó
utca 240 és 376. Könyök utca 574, Kut
utca 2323 sz. a.

52 kr. a mézáros társaság 18 székében
valamint a h á r o m i z r a e l i t a mézár-
székben a pácson.

Debreczen, 1891. július 28.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Eladó tehén gulya.

Méltóságos Gróf Károlyi Tiborné tu-
lajdonát képező és Biharmegyében fekvő
Bályoki gazdaságban néhai M. gróf Dé-
genfeld Imre hagyatékából származó te-
nyész gulya, és pedig

51 db. öreg tehén

3 „ 4 éves üsző

10 „ 3 „ „

18 „ 2 „ „

15 „ 1 „ „

13 „ szopós üsző bornyu

2 „ „ bika „

2 „ öreg bika

szabad kézből eladó. — Értekezhetni
alólirokkal.

Tasnád-Szarvas (u. p. Tasnád) 1891.

Julius 27.

Sohár Gyula

tisztartó.

Orvosi tekintélyek által
vese, húgydara, köszvény és hólyag bán-
talmak ellen, továbbá a légző és emésztési
szervek hurutos bántalmainak' rendelve

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúvíz —
szénsavdús, lithium tartalmu forrás.
Borral használva igen kellemes itató italt szolgáltat.
Kapható savanyúvíz-kereskedésekben s legtöbb gyógyszerben.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Férfi chifon ingek

gallér vagy anélkül 1.50 kr.
A hirneves **SCHROLL-féle**
cschiffonból három minőségben
1.90, 2.20, 2.60.

Gallérok, kézelők, zsebkendők
minden árhoz.

HARISNYÁK,
urak, nők, gyermekek részére.

Napernyők, esernyők
legolcsóbb beszerzési forrása

Szabó Lajos fia
cégénél Debreczen, Rózsátér.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N.-Város
KISTEMPLOM-BAZÁR.

FRANCZIA BATIST

előnyös bevásárlás folytán rendkívüli olcsó

leszállított áron,

KIHÁZASITÁSI KELENGYE

teljes kiállításal,

vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru

BUTOR SZÖVET, SZÖNYEG,

függöny, ágy és asztalterítő.

paplan és matrác raktár

dus választékban, jutányosan szabott

árak mellett.

L Y N O L E U M, (parafa szőnyeg)

bizományi raktár

gyári áron.

Pike, triko, plüs

nyári paplanok

és mindenféle

FÜRDŐ CZIKKEK.

Csodaszerű a siker.

Szeplő, tisztátalan arczzsin, sárga folt stb.

bizton eltűnik a Bergmann és Társa, Drezda

Bergmann lilliomtejszappan

napontai használat után.

Kapható 45 kr-ért Dr. Rothschnek V.

Emil gyógyszeráránban.

6709.

1891.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város méneséből

32 darab, részint kisélejtezett, részint

felesleges kanca és kanczacsikó a deb-

reczeni 1891. évi augusztusi országos

lovásárban, 9-én délelőtt 9 órakor tar-

tandó szóbeli árverés útján elfog adatni.

Eladandó kanczák mezőhegyesi álla-

mi Nónius ménekkel vannak fedezve, a

csikók 1, 2, 3 évesek, Nónius mén után.

Debreczen 1891. Julius 27.

A városi tanács.

380. á. szám.
1891.

H i r d e t m é n y.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter

Ur Ó Nagyméltósága 1891. évi július hó

11-én kelt 34889 számú rendeletével a

debreczeni-fehértemplomi állami közút 6—7

km. szakaszán lévő 2-ik számú ugyne-

vezett Kondoros-híd újból építését 1861

frt 51 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogamatosi-

tásának biztosítása céljából az 1891 évi

augusztus hó 6-ik napjának délelőtti 10

órájára a hajdumegyei m. kir. államépi-

tészeti hivatal helyiségében tartandó zárt

ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajók felhivatnak,

hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának

elvéllálására vonatkozó, az engedélyezett

költség után számítandó s a részletes

feltételekben előírt 5%-nyi bányapénzzel

ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap

d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz

annival inkább igyekezzenek beadni,

mivel a későbbben érkezettek figyelembe

nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó

műszaki művelet és részletes feltételek a

nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál

(Nagyvárad és Bárány-utca sarkán 2225

sz. a.) a rendes hivatalos órákban meg-

tekinthetők.

Debreczen 1891 évi július hó 22-én.

Hajdumegyei m. kir. állam-

építészeti hivatal.

6263.

1891.

Versenytárgyalási

hirdetmény.

A Debreczen-Nagykárolyi törvény-

hatósági közút hajdumegyei szakaszára

az 1891-dik évben szállítandó 150 köb-

méter, és az 1892-dik évben szállítandó

250. köbméter fedanyaggal szolgáló tört

kő szállítás biztosítására Hajdumegye

székhelyébe folyó évi Augusztus hó 17-ik

napján délelőtt 10 órakor versenytárgyalás

tartatik.

Annálfogva felhivatnak a vállalkozni

kivánók, hogy lepecsételt zárt ajánlataikat

biztosítékul az ajánlati összeg 5 %-ljjával

ellátva, a kitűzött határidőig alólírott

alispánhoz adják be, kijelentvén benne,

hogy az ajánlattevő a részletes feltétele-

ket, — melyek a vármegyei építészeti hi-

vatal hivatalos helyiségébe a hivatalos

órák alatt megtekinthetők — ismeri.

Ha a vármegye területén még ez ideig

nem használt kőszállítására céloztatik, az

esetben az ajánlathoz egy pecsétellátott

kőmintát is melléklendő lesz.

Az ajánlatok közül az alispán sza-

badon választ.

Debreczen, 1891. Julius 23.

Rásó Gyula

alispán.

Kerti lóozák,

kerti butorok

jégszekrények,

tizedes mérlegek, kaszák

írásbeli jótálás mellett.

Valódi Fuchs-fée (rokás jegyű) szerszámok minden iparágához

mezőgazdasági eszközök,

vas- és kátrány tető lemezek

legolcsóbb beszerzési forrása.

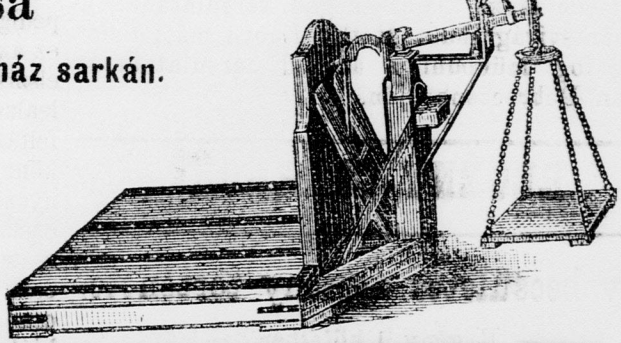
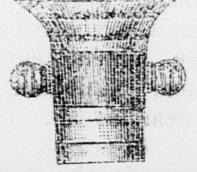
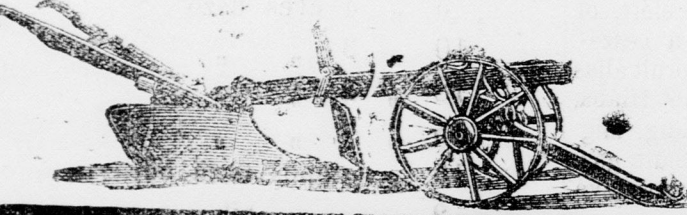
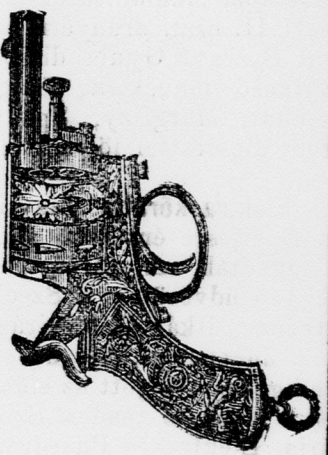
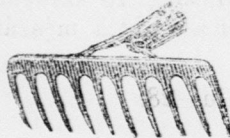
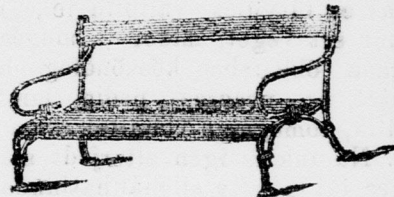
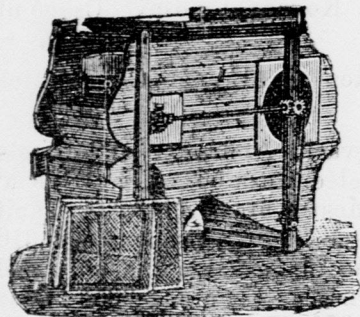
Képes árlap kívánatra bérmentve küldetik,

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főplacz városház sarkán.

Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenfélé diszes és egyszerű

K Ö N Y V K Ö T Ö I

m u n k á k

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészíttetnek.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utcz, SIMON-ház.